

Iltapäivä

kanssa

hevoskuiskaajamestarin

Hevosmiestaitaja Randy Abernathy osoitti todeksi, että ihmisellä on paljon opittavaa hevosista. Toimiva kommunikaatio syntyy aina hevosen ehdoilla.

TEKSTI JA KUVAT: MARJO-KAISU NIINIKOSKI

Lännenmies omassa elementissään. Randy Abernathylle hevoset ovat suuria opettajia ja ystäviä.

nkoon Päivölän kylässä pitää kotiaan hevos-tila, joka on saanut vieraakseen harvinaisia ystäviä "rapakon" takaa. New Hillin ratsutilan pyöröaitauksessa opetellaan ihmisten ja hevosten välistä kieltä, joka ei perustu raippaan, hevosen pakottamiseen tai alistamiseen.

Amerikkalainen hevosmiestaidon mestari Randy Abernathy on ensimmäistä kertaa Suomessa vaimonsa Bunnien kanssa. He ovat lentäneet Pohjolaan viikon pituiselle keikalle, jonka aikana Randy tekee sitä, mitä kaikkein eniten rakastaa: antaa ihmisille työkaluja oppia käsittelemään hevosta niin, että yhteistyö sujuu vaivatta.

- Hevosmiestaidoissa ei ole kyse mistään muusta kuin siitä, että oppii kommunikoimaan hevosen kanssa niin, että viesti menee perille, yli 20 vuotta hevosmiestaitojaan hionut Randy toteaa.

- Siinä on koulutukseni perusta. Kaikki muu lähtee tästä ajatuksesta, hän lisää.

On perjantapäivä. Randy työskentelee jo kuudetta päivää peräkkäin hevosten ja niiden omistajien kanssa kursillaan, jota hän kutsuu Hevosklinikaksi.

Randy ja Bunnien on kutsunut Suomeen New Hillin tilalla asuva Maiccu Kostiaainen, joka vieraili vuosi sitten Yhdysvalloissa ja tapasi myös Randy ja hänen vaimonsa.

Randyyn klinikalle osallistuu ihmisiä ja hevosia jopa Etelä-Pohjanmaalta. Kaikilla on yhteinen tavoite: auttaa itseään ja hevostaan oppimaan yhä selkeämpi ja sujuvampi yhteistyö.

Käytännön esimerkki Randyyn taidoista

Randy on kookas ja raamikas mies, jolla on nalkekarhun sydän ja kärsivällisyyttä vaikka muille jakaa. Ja sitä hän jakaakin, sekä ihmisille että hevosille.

Randy työskentelee "asiakas" kerrallaan. Vuorossa on tilan omistajan Gunnel Forsströmin 6-vuotias kaunotar, FWB-tamma New Hill Ally.

Allyn ongelma on pelko ovia ja oviaukkoja kohtaan. Se on onnistunut aiemmin lyömään päänsä tallin oviaukon ylälaitaan, mistä sille on syntynyt trauma.

- Karsinaan meno ja sieltä ulos tuleminen tuottavat Allylle vaikeuksia, eikä sitä saa kulkemaan ovesta kuin makupalan avulla houkuttelemalla, Gunnel toteaa.

- Makupalat eivät poista Allyn pelkoa. Sen vuoksi olen tosi otettu, että saamme työskennellä Randyyn kanssa. Olen nähnyt muitakin amerikkalaisia "hevosguruja", mutta Randy on taidoissaan ja nöyryydessään aivan omaa luokkaansa, hän lisää.

Randy käyttää metodinaan pyöröaitauksen oviaukon ylle solmittuja valkoisia kankaanpallasia.

Randy kävelyttää hevosen kerta toisensa jälkeen oviaukon läpi. Vähitellen hän vapauttaa myös kankaanriekaleet yksi toisensa jälkeen roikkumaan oviaukosta niin, että Ally joutuu pikkuhiljaa kohtaamaan pelkonsa yhä selkeämmin – mutta turvallisesti.

- Hienoa työtä, kerrassaan loistavasti meni, Randy kehuu Allya, joka tuntuu vastaavan Randyyn metodiin yhteistyöhaluisena ja hyvin rauhallisena. Omistaja Gunnel tuntuu myös hyvin tyytyväiseltä.

Randyyn metodi todellakin toimii. Hän paljastaa, mistä tässä oikein on kyse.

- En koskaan pakota tai edes pyydä hevosta suorittamaan hommaa yhdellä kertaa tai aloita työskentelyä esittämällä sille heti päämäärääni. Etenemme askel askeleelta ja siinä piilee onnistumisen salaisuus, Randy kertoo.

- Hevonen ei koe, että sille asetetaan paineita, päinvastoin jätän aina hevoselle tilaa, jotta se ei stressaantuisi. Työskentelyn on aina tahduttava hevosen ehdoilla.

Randy tuntuu olevan hyvin systemaattinen ja kärsivällinen hevosten kanssa. Kärsivällisyydestä puhuttaessa mies naurahtaa.

- Voi ei, minä olen hyvin kärsimätön ihminen.

Randy rohkaisee ovikammoista Allyä askel kerrallaan portista sisään ja ulos. Hevosen pelkoja puretaan pikkuhiljaa.

Maiccu ja äkäpussi Arrival ottavat lempeästi mittaa toisistaan. Randy antaa toimivia ohjeita.

Leena opiskelee yhteistä kieltä kaksi vuotta sitten Hollannista Suomeen tuodun Odessan kanssa.

Leenan ja Odessan reissu Hevosklinikalle

Leena Ohtonen on 25-vuotias hevosharrastaja, jolla on jo 17 vuoden kokemus hevosten kanssa. Hän on tullut Randyn Hevosklinikalle Etelä-Pohjanmaalta Teuvalta yhdessä valkoisen lipizzanhevosensa Odessa III:n kanssa.

Odessa on 13-vuotias kaunotar, jota pidetään ns. ongelmahavosena. Leenan kärsivällisissä kässissä Odessa on kuitenkin edistynyt vuoden aikana ja sen luottamus ihmiseen on kasvanut.

Mikä on ollut avain luottamuksen kasvattamiseen?

- Olemme hakeneet luottamusta maasta käsin eli siten, että Odessan ei ole koskaan tarvinnut minun kanssani pelätä sitä, että sitä lyötäisiin, potkittaisiin tai muutoin käsiteltäisiin kovakouraisesti, Leena vastaa.

Leena innostui Randyn klinikasta luettuaan siitä Hippoksen nettisivuilta. Hän matkusti Odessan kanssa yhdessä Teuvalta Päivölään eikä ole katunut päätöstään.

- Tämä kurssi on ollut aivan ihana. Odessa ei ole ollut koskaan aiemmin niin rento kuin tänään. Se meni pää alhaalla ja ymmärsi heti, että sille ei tehdä pahaa, vaan päinvastoin aisti, että sitä halutaan auttaa, Leena toteaa.

Suomessa hevostamien ja pehmeämmät arvot hevosten kouluttamisessa alkavat pikkuhiljaa saada enemmän ja enemmän kannatusta.

Leena itse kiinnostui tällaisesta ajattelusta oman kokemuksen kautta.

- Se lähti siitä, että huomasi, kuinka hyvin toimii se, että ei hermostu hevoselle ja että on aina itse hyvällä tuulella eikä rankaise hevosta tyhjistä, Leena toteaa.

Aseennemuutosta hevosten hoitoon

Leena kannustaa kaikkia hevosharrastajia miettimään omia asenteitaan hevosia kohtaan. Hän puhuu esimerkiksi siitä, miten isoilla ratsutalleilla hevoset saatetaan ajaa ihan loppuun edes ymmärtämättä sitä.

- On aika hankalaa iskostaa ihmisten päanuppiin, että niin ei pidä tehdä. Olisi suotavaa, että kaikille hevosille annettaisiin kerran vuodessa kunnon loma, Leena vinkkaa.

- Muutos lähtee pienistä asioista, kuten esimerkiksi sen sisäistämisestä, että hevosta ei pidä taputtaa. Hevosella on paljon tuntohermoja ja se kokee taputtamisen vastenmielisenä. Taputtamisen sijaan hevosta pitää aina lähestyä silittämällä, Leena muistuttaa.

Hevoset ovat opettaneet Leenalle kärsivällisyyttä ja sitä, että ei pidä heti antaa periksi. Häntä surettaakin monien hevosharrastajien kärsimättömyys ja kovat arvot hevosten suhteen.

- Olen seurannut netistä keskustelupalstoilta, miten helposti ihmiset ovat valmiita lopettamaan hevosen, jos se ei käyttydy niin kuin he haluavat. Yleensä siellä kehoitetaan, että "laita monttuun, hyviä hevosia on maa pullollaan, ei tarvitse alkaa tapella hullujen kanssa", Leena sanoo.

- Ihmiset eivät vain osaa käsitellä ongelmia.

Leena iloitsee kuitenkin siitä, että pehmeämmät arvot hevosharrastajien keskuudessa ovat lisääntyneet. Randyn kaltaiset kouluttajat tekevät hänen mukaansa tärkeää työtä asian edistämiseksi.

Leena on lähdössä samana iltana ajamaan takaisin Etelä-Pohjanmaalle. Randy näyttää, miten Odessa saadaan lempeästi houkuteltua traileriin.

Valkoinen kaunotar lukee Randyn elekieltä kuin avointa kirjaa ja kopsuttelee vaivattomasti ja nopeasti trailerin sisälle.

- Olen saanut täältä sen, mitä tulin hakemaan. Me jatkamme Odessan kanssa Randyta saamiemme harjoitusten kanssa ja katselemme, mihin homma edistyy, Leena toteaa.

Tiedän, mitä haluan ja haluan sen mahdollisimman nopeasti. Olen kuitenkin oppinut, että jos ottaa asiat askel kerrallaan, kaikki tapahtuu lopulta kuitenkin nopeammin, hän sanoo.

- Jos yrittää nopeuttaa asioita, käykin päinvastoin. Kun antaa hevoselle mahdollisuuden ottaa oma aikansa, kaikki tapahtuu nopeammin ja myös lopputulos saavutetaan helpommin.

Hevonen on saaliseläin

Siirrymme ratsutilan kentältä sisälle kodikkaaseen Maicun, Cessi Holmbergin ja heidän ihastuttavan koiralaumansa kotiin. Punamultatuvan keittiön pöydän ääressä on mainio tilaisuus keskustella siitä, millaisia eläimiä hevoset ovatkaan.

- Lähtökohtana on muistaa, että hevonen on luonnossa erittäin herkkä saaliseläin. Kesytyttyä eläimenäkin sen luontaiset vaistot toimivat siten, että mikäli se kokee ulkopuolista uhkaa tai pelkoa, reaktion on pako, Randy sanoo.

- Hevosella on samanlainen mentaliteetti kuin villijäniksillä tai kauriilla. Minulla onkin tapana sanoa ihmisille, että kun työskentelette hevosen kanssa, kuvitelkaa sen olevan valtava jänis. Hevoselle tulee jatkuvasti muistuttaa siitä, että kaikki on hyvin, ei ole vaaraa. Tämä tapahtuu oikeanlaisen kommunikaation avulla.

Millainen kommunikaatio sitten toimii?

- Vastaan kertomalla, millainen kommunikaatio ei toimi. Suurin ongelma on siinä, että hevonen kokee ihmisen petoeläimenä tai saalistajana. Etenkin silloin, jos ihminen yrittää pakottaa hevosta johonkin ja jos hevonen ei ymmärrä viestiä, ihminen rankaisee sitä, Randy vastaa.

- Usein ihmiset kohtelevat hevosta kuin isoa koiraa, ja silloin homma mättää heti alkuun. Koiran kanssa kommunikointi on helpompaa, koska koira on ihmisen tavoin petoeläin.

- Ihmisen tulee varmistaa, että hänen lähettämänsä viesti menee perille. Ihminen ajattelee helposti, että hevonen on kovapäinen jääräpää, kun se ei tottele häntä, kun todellisuudessa se ei ole ymmärtänyt viestiä.

Miten sitten voi oppia kommunikoidaan niin, että viesti menee perille?

- On edettävä hevosen ehdoilla ja opittava käyttämään hyväkseen hevosen omia luontaisia vaistoja. On toimittava aina hevosen puolella, ei sitä vastaan, Randy vastaa.

- Jos haluaa oppia hyväksi hevostamien hallitsijaksi, täytyy aloittaa kunnioituksen opettelemisesta. Hevosen ja ihmisen välisen kielen oppii ajan ja kokemuksen myötä. Myös siten syntyy luottamus, hän lisää.

Hevoskuiskaajaksi ei tulla hetkessä. Myös ihmisen omat vaistot ja intuitio kehittyvät kokemuksen myötä. Parhaimmillaan hevonen opettaa siis ihmistä kuuntelemaan sekä hevosta että omaa itseään.

Randy sanookin, että hevosten kohtelussa ihmisellä on vielä paljon opittavaa.

- Monet kouluttajat saavat kyllä hevosen tekemään haluamiaan temppuja, mutta he tekevät sen kivun ja pakottamisen eivätkä kommunikaation kautta. Se onkin sitten toinen juttu.

Kontrollin pehmeämmät kasvot

Randy sanoo, että etenkin Yhdysvalloissa monet kovan linjan hevostamien suhtautuvat ennakkoluuloisesti ja jopa naureskellen Randyn pehmeämpään hevostamienlinjaan.

- Monet tuntuvat pelkäävän, että jos hevosta alkaa kohdella lempeämmin, kontrolli pettää. Tästä ei ole kysymys, sillä meidän tavoitteemme on edelleen osoittaa, että ihmisen

ja hevosen välisessä suhteessa ihminen on aina pomo. Erona on vaan se, että me emme käytä kipua ja pelkoa aseena, Randy toteaa.

- Kontrolli ei ole kirosana. Meidän tulee ehdottomasti hallita hevosta sekä oman että hevosen turvallisuuden vuoksi. Turvallisuus onkin ykkösasia omassa koulutuksessani.

Randy painottaa, että hevonen on laumaeläin ja laumassa vallitsee aina "nokkimisjärjestys". Hevosten laumahierarki-an ymmärtäminen on erittäin tärkeää.

- Ihmisen tehtävä on iskostaa hevosen mieleen se, että ihminen on hierarkian ylin jäsen. Jos onnistut tässä, hevonen alkaa luonnostaan pitää sinua pomona ja tottelee ilman väkivaltaa, Randy sanoo.

- Voisimme verrata tätä vaikkapa armeijan hierarkiaan. Jos sinä olet kersantti ja minä alokas, eikös tuntuisi aika omituiselta, jos heittäisin sinulle, että teepäs kersantti 20 punnerrusta.

- Sama pätee hevosiin. Jos hevonen pitää sinua itseään alempana, on varmaa, että se oudoksuu käskyjäsi ja ihmettelee vielä enemmän, miksi rankaiset sitä, jos se ei tottele.

Randy tiivistääkin koko hevostietäjäiden ideologian sanomalla, että mikäli kaksi asiaa ovat kunnossa, hevonen on edessäsi kuin sulaa vahaa.

- Nämä ovat selkeä kommunikaatio ja hevoselle välitetty tieto siitä, että sinä olet hierarkiassa sen yläpuolella, Randy toistaa.

Naiset muuttaneet hevosten kohtelua

Hevosharrastus on lisääntynyt valtavasti eri puolilla maailmaa. Niin myös Suomessa.

Enkin tytöt ja naiset ovat löytäneet hevoset. Randy sanookin, että naisten tulo hevosmaailmaan on muuttanut merkittävästi hevosten kohtelua pehmeämpään suuntaan.

- Yhdysvalloissa minun asiakkaistani suurin osa on 40–60-vuotiaita naisia, jotka eivät voi sietää sitä, että hevosta kohdellaan väkivalloin. Näiden naisten kautta myös monet kouluttajat ovat ymmärtäneet, että jos he haluat pysyä kasvavilla markkinoilla kilpailukykyisinä, heidän on muutettava tapojansa kohdella hevosia, Randy toteaa.

Naisilla on luonnostaan voimakas hoivavietti ja myös kyky nähdä ja tuntea hevosen luontaiset tarpeet ja reaktiot. Ei liene sattumaa, että hevosharrastajista yhä useampi on naispuolinen.

Punamultatuvan pöydässä nauretaankin ajatukselle, että ehkäpä hevostietäjiä pitäisikin alkaa kutsua hevosnais-taidoiksi.

- Miehillä on paljon opittavaa tässä asiassa naisilta, Randy toteaa.

Olipa hevosen kanssa sitten tekemisissä nainen tai mies, lienee jokaisen hyvä muistaa, että hevosen leimaaminen ongelmahevosiksi on aika hedelmätön tapa suhtautua asiaan.

- Usein ongelma onkin ihmisen korvien välissä. Hevonen vain reagoi siihen, Randy toteaa.

On aika jättää hyvästit New Hillin ratsutilalla työskenteleville hevosten todellisille ystäville. Silti on vielä pakko kysyä "se" kysymys. Mikä hevosissa viehättää niin kovin Randyä?

- Hevosissa on sitä jotain. Sitä on vaikea edes pukea sanoiksi. Hevoset ovat niin valtavan hienoja, suuria ja voimakkaita eläimiä. Ne ovat myös aina lojaaleja ja rehellisiä, Randy vastaa.

- Olen aina onnellinen, kun saan auttaa ihmisiä ja sitä kautta hevosia, hän lisää ja näyttää esimerkillään todeksi omaa mottoaan, joka kuuluu: "Ei ole kyse siitä, mitä minä osaan tehdä hevosen kanssa, vaan siitä, mitä minä voin opettaa sinua tekemään sinun hevosesi kanssa." ♦

AMIGO

THE REVOLUTION BEGINS

Harry Potter

AND THE ORDER OF THE PHOENIX

HORSEWARE IRELAND

AMIGO, A NEW FRIEND
FROM THE HORSEWARE STABLE
WWW.HORSEWARE.COM